

tog notater under de direkte forhandlinger mellem Reagan og Gorbatsjov. Deres teori er, at det, der til syvende og sidst gjorde udslaget, var, at Reagan i disse direkte forhandlinger var i stand til at overbevise Gorbatsjov om, at til trods for den store oprustning havde han ingen hensigt om at angribe Sovjetunionen. Beroliget af disse forsikringer og med personlig tillid til Reagan vendte Gorbatsjov efter topmøderne i Reykjavik og Genève tilbage til høgene i Moskva og sagde: Der er ingen fare til trods for oprustningen, så vi kan roligt give os ind i fredsprocessen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det bliver faktisk beskrevet ganske nøje i rapporten, og det er også min vurdering, at det, som sker med Reagan – og det er jo historiens ironi, kan man sige – er, at da han kommer til i 1980, skaber han konfrontation, men i midten af 1980'erne bliver han bange for sin egen skygge og bliver en så engageret fortaler for nedrustning, at mange af hans nærmeste medarbejdere bliver rædselsslagne over, at han pludselig har skiftet holdning. Han står i en periode temmelig alene, og det mener jeg faktisk han har beskrevet.

Kl. 16.30

Hvis vi vender tilbage til det, som hr. Søren Pind var inde på før, så kan man da langt mere logisk argumentere for, at det da var Reagans ændrede politik fra 1984, der fik en konsekvens for russernes holdning, og det bekræftes jo meget godt af det forløb, som hr. Svend Auken beskriver.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er der tre korte bemærkninger mere. Hr. Kristian Pihl Lorentzen, fru Pia Christmas-Møller og hr. Per Clausen.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Vi kan næppe her i Tinget blive uenige om, at Sovjetunionen havde en klar udenrigspolitisk målsætning i 1980'erne, nemlig at få svækket den vestlige alliance og svækket NATO.

Kan hr. Holger K. Nielsen bekræfte, at Folketingets fodnoter var i skøn harmoni med denne udenrigspolitiske målsætning for Sovjetunionen, nemlig at få svækket NATO? Og kan hr. Holger K. Nielsen bekræfte, at det efter Sovjetunionens kollaps er fuldstændig afdækket, at der forelå konkrete planer om angreb på Vest-

europa, herunder Danmark, både med konventionelle midler og også med atomvåben?

Kan hr. Holger K. Nielsen endelig bekræfte, at den sovjetiske militærkapacitet helt klart var overdimensioneret, og at den var dimensioneret til en massiv offensiv indsats mod Vesten?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er velbeskrevet, at der i hele perioden var en offensiv sovjetisk militærstrategi frem til 1987. Det er velbeskrevet, men det er jo ikke det samme som, at man ville iværksætte et uprovokeret angreb. Det er jo det, som rapporten tilbageviser. Det er ikke det samme.

Så om fodnoterne: Må jeg svare med et modspørgsmål: Siden det nu var så skadeligt, hvorfor udskrev den daværende statsminister, Poul Schlüter, så ikke folketingsvalg på fodnoterne? Hvorfor var det sådan, at de daværende regeringspartier undlod at stemme til langt de fleste af de dagsordener, der var til behandling her i Folketinget? Det var ganske få, de stemte imod, de undlod at stemme til de fleste, og det var aldrig så dramatisk, det var aldrig så landsskadeligt, at Schlüter udskrev folketingsvalg på det. Hvorfor mon det?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg fortsætter med *mine* spørgsmål. Det er jo menneskeligt at fejle, og det ved vi alle sammen, men jeg kunne godt tænke mig, at hr. Holger K. Nielsen her på talerstolen i denne vigtige debat ville erkende, at venstrefløjens sammen med resten af det alternative sikkerhedspolitiske flertal, fodnoteflertallet, tog gruelig fejl i deres vurdering af diktaturet i Sovjetunionen, og at der reelt var tale om et historisk svigt af kæmpemæssige dimensioner.

Er hr. Holger K. Nielsen villig til at erkende den fejl, så tror jeg vi kommer et stykke videre i denne debat.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Selvfølger jeg da ikke villig til det, for det mener jeg jo ikke.

Det var en periode, hvor der var en oprigtig angst for atomkrig i den danske befolkning, i de europæiske befolkninger, og det var en politik, som vi mente og i dag også mener var den rigtige, netop fordi det var en mulighed for, at super-